

Representantforslag 58 S

(2010–2011)

fra stortingsrepresentantene Borghild Tenden og Trine Skei Grande

Dokument 8:58 S (2010–2011)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Borghild Tenden og Trine Skei Grande om tiltak for å sikre større handlingsrom og forutsigbarhet for barne- og ungdomsfrivilligheten

Til Stortinget

Bakgrunn

Forslagsstillerne viser til betydningen frivillig sektor har i Norge. Frivilligheten er en av bærebjelkene i samfunnet vårt. Særlig viktig er arbeidet som utføres i barne- og ungdomsorganisasjonene, som er med på å aktivisere barn og unge over hele landet. Organisasjonene skaper engasjement og er viktige fritidstilbud. At barn og ungdom får frihet og myndighet til å organisere sin egen ungdomskultur, har en særlig stor demokratisk verdi.

Imidlertid synes terskelen for deltakelse i frivillige barne- og ungdomsorganisasjoner stadig å bli høyere, blant annet på grunn av økte rapporteringskrav, mer byråkrati og mindre forutsigbar støtte til frivillige organisasjoner og frivillighet generelt. I en rapport Landsrådet for Norges barne- og ungdomsorganisasjoner (LNU) publiserte nylig – «Sårbar frivillighet» – påpekes det manglende samordning på feltet, økende byråkratisering og ustabil finansiering av frivilligheten.¹ Ulike definisjoner og krav hos departementene gjør det vanskeligere enn nødvendig å være en frivillig organisasjon, og det er vanskelig for tillitsvalgte på lokalt nivå å sette seg inn i støtteordninger som til stadighet blir endret på detaljnivå. Videre påpekes bl.a. at de gjentatte løftene fra regjeringens side om

bedrede vilkår for frivilligheten slett ikke er oppfylt. Forslagsstillerne deler disse betraktningene.

Forslagsstillerne viser til at Venstre har som utgangspunkt at offentlige støtteordninger skal støtte opp under organisasjonenes frihet og uavhengighet og ikke bidra til å byråkratisere dem. Frivilligheten har en verdi i seg selv, og skal ikke være en tjenesteleverandør for staten. Det vises for øvrig til utdypende merknader fra Venstre i forbindelse med behandlingen av St.meld. nr. 39 (2006–2007) Frivillighet for alle, slik disse fremkommer i Innst. S. nr. 104 (2007–2008).

Etter forslagsstillerne mening inneholder ovennevnte rapport fra LNU både en god situasjonsbeskrivelse av rammevilkårene for barne- og ungdomsorganisasjonene og flere gode forslag til tiltak som kan motvirke de negative tendensene som synes å gjøre seg gjeldende for barne- og ungdomsorganisasjonene.

Forslagsstillerne har merket seg kravet om at det bør foretas en helhetlig gjennomgang av de nasjonale støtteordningene for barne- og ungdomsorganisasjonene spesielt og for frivilligheten generelt. I fortsettelsen av dette ønskes det en konkret plan for samordning og forenkling «på alle områder der det er mulig». Forslagsstillerne støtter dette, og mener det er viktig at regjeringen igangsetter et slikt arbeid.

Videre har forslagsstillerne merket seg at LNU mener det kreves en rekke tiltak for å sikre stabile vilkår for barne- og ungdomsorganisasjonene. Forslagsstillerne vil i denne omgang særlig trekke frem følgende momenter, som det er nødvendig at Stortinget snarlig tar tak i for å sikre større handlingsrom og forutsigbarhet for barne- og ungdomsfrivilligheten. Blant annet er det nødvendig at:

- Støtte til frivilligheten i størst mulig grad gis som driftsstøtte og ikke prosjektstøtte: Frivilligheten

¹ http://blogg.lnu.no/lnu_no_downloads/LNUrapport.pdf

skal i størst mulig grad styre seg selv. Mens prosjektstøtte er å betrakte som øremerkede aktivitetsmidler, vil større grad av driftsstøtte åpne opp for at langt flere kan delta i frivillig aktivitet, og at den aktivitet som skjer, er tatt initiativ til av organisasjonene og ikke skjer gjennom det som kan oppfattes som statlige «pålegg».

- Momskompensasjonsordningen avbyråkratiseres, og at en finansiell opptrapping knyttet til ordningen sikres. Det er svært viktig at denne ordningen ikke medfører økt byråkrati for frivillige organisasjoner, noe mye kan tyde på at den har gjort. Den varslede gjennomgangen av ordningen bør medføre justeringer av avbyråkratiserende og forenklerende art. Det legges videre til grunn at den finansielle opptrappingen av ordningen vil fortsette. Venstre ønsker primært en momskompensasjonsordning basert på objektive kriterier der frivillig sektor fritas fra momsutgifter fullt ut.
- Frivillighetsregisteret fullfinansieres og endres med utgangspunkt i organisasjonenes ønsker, ikke statens behov. Blant annet er det behov for at sentralledet i nasjonale organisasjoner gis mulighet til å registrere lokale og regionale ledd i registeret, samt at staten dekker avgift for lokale og regionale ledd av organisasjonene. Slik det er nå, tar lokal- og regionallag i barne- og ungdomsorganisasjonene – som det er mange av – en uforholdsmessig stor del av kostnadene knyttet til registeret.
- Grasrotandelen avvikles, og erstattes av en ordning som i større grad ivaretar hensynet til breddefrivilligheten. Slik situasjonen er nå, kan det synes som om statlig støtte i stor grad varierer med hvor synlig og populært et frivillig tiltak er i lokalsamfunnet. Dette kan umulig være hensikten med ordningen. Forslagsstillerne viser til at en samlet opposisjon advarte mot nettopp dette i Innst. O. nr. 24 (2008–2009).

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

for s l a g :

I

Stortinget ber regjeringen foreta en helhetlig gjennomgang av de nasjonale støtteordningene for barne- og ungdomsorganisasjonene spesielt og frivilligheten generelt, og utarbeide en konkret plan for samordning og forenkling for frivillige organisasjoner.

II

Stortinget ber regjeringen sikre at en større del av støtten til barne- og ungdomsorganisasjoner gis som driftsstøtte og ikke prosjektstøtte.

III

Stortinget ber regjeringen vurdere ytterligere tiltak for å forenkle og avbyråkratisere momskompensasjonsordningen, samt sikre tilfredsstillende opptrapping av denne.

IV

Stortinget ber regjeringen endre Frivillighetsregisteret med utgangspunkt i organisasjonenes ønsker, ikke statens behov, samt sikre en fullfinansiering av registeret.

V

Stortinget ber regjeringen avvikle ordningen med grasrotandel, og heller innføre en ordning som i større grad ivaretar hensynet til breddefrivilligheten.

17. desember 2010